

<https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1018>

URL:

<https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/368>.

4. Староста В.І. Студентоцентроване дистанційне навчання в ускладнених умовах (пандемія Covid-19, воєнний стан в Україні). Ел. наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету», 2023. Вип. 14. С. 63-77. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2023.146>. URL: <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/457>.
5. Whittaker T., Bonakdarian E. Face-to-face experiences for online students: effective, efficient, and engaging hybrid classes. J. Comput. Sci. Coll., 2011. Vol. 26. N 4. PP. 140-148. DOI: <https://doi.org/10.5555/2167431.2167434> URL: <https://dl.acm.org/doi/abs/10.5555/1953573.1953596>.

СПІВПРАЦЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Генсерук Галина Романівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, genseruk@tnpu.edu.ua

Гром'як Мирон Іванович

кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри математики та методики її навчання, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка ghromjak@tnpu.edu.ua

Здатність спілкуватися, обмінюватися інформацією та співпрацювати в просторі та часі дала педагогам нові форми роботи та комунікації. Цифрові технології проникають у всі сфери суспільства, і очікується, що усі учасники освітнього процесу будуть використовувати цифрові інструменти в аспектах викладання та навчання [1]. Цифрові інструменти повинні використовуватися свідомо та відповідно до педагогічної та професійної компетенції вчителя.

Цифрова компетентність педагога є важливою для професійної діяльності фахівців. Навчання студентів є ефективним тоді, коли цифрові технології є доповненням до навчального процесу та впроваджуються з чіткими планами, цілями та допоміжними технологічними або людськими ресурсами [2].

У наші дні мета закладу вищої освіти не обмежується навчанням студентів фактичним знанням. Важливими є соціальні навички. Уміння працювати в команді, співпрацювати та спілкуватися з одногрупниками є корисним для отримання знань, а також необхідною умовою для подальшого працевлаштування. Спільне навчання – це процес, коли студенти працюють у командах для отримання знань і навчання. Під час спільного навчання команда активно обмінюється інформацією, ідеями та вирішує проблеми. Співпраця також може бути асинхронною, коли студенти входять у мережу в різний час і в різних місцях, залишаючи свої внески іншим для перегляду та обговорення. З використанням цифрових інструментів ефективність спільного навчання

збільшується.

Із стрімким розвитком цифрових технологій традиційні способи спільної роботи трансформувалися. Важливість спілкування та обміну знаннями в будь-якому проектному середовищі має важливе значення для успіху проекту. Створення проектних віртуальних команд прискорилось з широким розповсюдженням цифрових технологій і глобальною пандемією COVID-19. Проектні віртуальні команди повинні ефективно спілкуватися, щоб забезпечити успіх проекту і цифровий зв'язок відіграє важливу роль у цьому. Проектні віртуальні команди складаються зі студентів із різними навичками та знаннями, які об'єднуються для досягнення спільної мети за допомогою різних платформ віртуальної співпраці. Цифрове спілкування в проектній віртуальній команді є критичним, оскільки це один із основних способів обміну знаннями. Цифрова комунікація означає процес обміну інформацією, повідомленнями та ідеями з іншими в певний час і в певному місці за допомогою цифрових каналів і пристроїв. Однак цифрові комунікації створюють кілька проблем, яких традиційне спілкування віч-на-віч зазвичай не вирішує. Найпоширеніші виклики, з якими стикається цифрова комунікація, поділяються на три основні аспекти. Перший стосується ризиків інформаційної безпеки, таких як питання конфіденційності даних та безпеки. Друга проблема пов'язана з технологією, яка перешкоджає ефективній комунікації. Останній виклик стосується неефективного керівництва та неадекватного планування ресурсів. Цифрова комунікація в проектних віртуальних командах є важливою для ефективного виконання проектів.

Віртуальні засоби спільної роботи пропонують членам команди більшу гнучкість щодо часу та місця роботи. Спілкування, співпраця та обмін знаннями в віртуальних проектах є більш складним завданням, ніж у традиційних командах віч-на-віч; тому проектні віртуальні команди потребують додаткової підтримки.

Усі члени проектною віртуальною командою зустрічаються віч-на-віч/особисто на етапах створення та організації проекту, щоб встановити індивідуальну довіру на початку виконання проекту. Окрім індивідуальної довіри, члени команди повинні довіряти системам і технологіям, які використовуються для спілкування та співпраці. Технологія була критично важливою основою для цифрової комунікації з рекомендацією використання комбінації технологій співпраці першого, другого та третього покоління. Враховуючи медіа-багатство технологій спільної роботи третього покоління, таких як інструменти відеоконференцій, доцільно використовувати їх для великих і складних обмінів інформацією, особливо тих, які передбачають діяльність із обміну знаннями. Члени віртуальної команди мають отримати відповідну підготовку та технічну підтримку, щоб набути компетентності у використанні обраної технології. Крім того, слід розробити відповідні правила віртуального спілкування, які описують,

як члени команди повинні взаємодіяти.

Керівники віртуальних команд відіграють важливу роль у реалізації, функціонуванні та згуртованості своїх команд. Вони повинні стратегічно вибрати цифрові комунікаційні технології та людські ресурси відповідно до віртуального робочого середовища.

Отже, технологічний прогрес, глобалізація та пандемія COVID-19 перетворили цифрові комунікації на центральний принцип багатьох віртуальних команд управління проектами. Однак успішні проектні віртуальні команди залежать від спілкування, співпраці та обміну знаннями між членами команди.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Генсерук Г. Р., Мартинюк С. В. Розвиток цифрової компетентності майбутніх учителів в умовах цифрового освітнього середовища закладу вищої освіти. Інноваційна педагогіка. Одеса, 2019. Вип. 19, т. 2. С. 158–162.
2. Lund A., Furberg A., & Gudmundsdottir G. Expanding and embedding digital literacies: Transformative agency in education. *Media and Communication*. 2019. 7(2), 47-58.

СЕРЕДОВИЩЕ ВІЗУАЛЬНОЇ СПІВПРАЦІ LUCID

Генсерук Галина Романівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
genseruk@tnpu.edu.ua

Мартинюк Сергій Володимирович

кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
sergmart65@tnpu.edu.ua

Цифрове суспільство вимагає нової моделі, яка характеризується інноваційною та систематичною підготовкою вчителя. Виклики в освіті передбачають підготовку вчителів у сфері технологій, щоб полегшити впровадження та керування цифровими інструментами. Сьогодні університети сприяють розвитку ініціатив, заснованих на цифрових інструментах для викладання та навчання. Згідно з [2] освітні інновації розуміються як зміна, яка означає прогрес, удосконалення та збагачення освітнього процесу за допомогою досліджень та освітніх технологій. Варто зазначити, що використання цифрових технологій в галузі освіти сприяє розробці та створенню нових віртуальних навчальних середовищ.

Сьогодні заклади вищої освіти сприяють розробці та впровадженню різноманітних веб-додатків і систем навчання, щоб відповідати вимогам продуктивного середовища та розвивати цифрову компетентність студентів [1]. Зокрема, одними із інноваційних інструментів, які використовують в освітньому